

Υπέρβαση του ασφαλιστικού και ορίζων επίλυσης:

Ανάγκη ενός νέου «προϊόντος»

Είναι πανθομολογούμενη η ανάγκη «υπέρβασης» στο ασφαλιστικό. Η επιτυχία της υπέρβασης αυτή απαιτεί να κερδηθεί η κοινή γνώμη.

Η άποψη που υποστηρίζεται εδώ είναι ότι η δυνατότητα αυτή περιορίζεται από μια **αδυναμία κατανόησης για το πού έγκειται το πρόβλημα**, όπως αυτό γίνεται αντιληπτό από τον μέσο πολίτη- ασφαλισμένο. Η παρουσίαση του ασφαλιστικού ως **ταμειακού προβλήματος εξεύρεσης χρημάτων μπορεί να συγκινεί μόνο ειδικούς περί τα δημοσιονομικά και δεν έχει καμιά πιθανότητα ευρύτερης αποδοχής**.

Η ασφάλιση για τον πολίτη είναι **προϊόν** – για το οποίο πληρώνει *τώρα* και το οποίο του αποδίδεται με την μορφή ασφάλειας στα *γηρατεία* του, μέσω μιας μελλοντικής ροής πληρωμών. Το σόκ από την ανακοίνωση των μέτρων προήλθε από την αντίληψη ότι *ανατρέπεται* αυτή η συμφωνία ανταλλαγής *μονομερώς*. «Πάλι εμείς θα πληρώσουμε τα σπασμένα». Οι νέες ανατροπές κάθε 4-5 χρόνια σε μια «*μεταρρύθμιση με δόσεις*» εμπεδώνουν την απέχθεια του πολίτη για την όλη διαδικασία και επιταχύνουν την συνολική απαξίωση.

Η κατανόηση του προβλήματος ως έλλειψης πόρων διευκολύνει φαινομενικά την «επίλυση» δίδοντας την δυνατότητα επίλυσης κατά ριπάς – το «*λύσαμε για 15 χρόνια*». Αυτό όμως υπονομεύει την αξία του προϊόντος της ασφάλισης ακόμη περισσότερο: Για τα δύο τρίτα των σημερινών εργαζομένων η «επίλυση για 15 χρόνια» ερμηνεύεται ως εξής:

- Θα πληρώνεις *σίγουρα* για 15 χρόνια.
- Δεν σου λέμε *τι* (και *άν*) θα εισπράξεις όταν συνταξιοδοτηθείς, *αλλά*
- Σου λέμε από τώρα και *σίγουρα* ότι θα ζημιωθείς τουλάχιστον άλλη μια φορά πριν βγεις στην σύνταξη (και ίσως ως 3 άλλες¹)
- Δεν σου λέμε πόσο θα σου χρεώσουμε τότε, αλλά όλες οι ενδείξεις των Αγγλων αναλογιστών είναι ότι θα είναι πολύ.

Με αυτήν την οπτική δεν είναι περίεργο ότι υπάρχει επικοινωνιακό πρόβλημα. Το περίεργο είναι πώς το πρόβλημα είναι τόσο μικρό.

Για να μπορεί να σταματήσει η απαξίωση της ασφάλισης απαιτείται μια **νέα αρχή** και μια **διαβεβαίωση ότι οι σημερινές θυσίες αποδίδουν** με τρόπο που δεν μπορεί να αναιρεθεί εκ των υστέρων. Ένα «Ιταλικό» ή «Σουηδικό» σύστημα ατομικών λογαριασμών έχει το πλεονέκτημα ότι από την πρώτη στιγμή αρχίζει μια **νέα σχέση ανάμεσα στον ασφαλισμένο και τις εισφορές του** (οι οποίες πιστώνονται σε λογαριασμό το ύψος του οποίου θα το

¹ Αν λύνεται το ασφαλιστικό κάθε 15 χρόνια, ένας εργαζόμενος 35 ετών θα προσδοκά να δει στην ζωή του 2 'επιλύσεις' πριν να συνταξιοδοτηθεί, και άλλες 2 – ίσως 3 – ως συνταξιούχος.

πληροφορείται κάθε χρόνο). Παράλληλα, το όλο θέμα της ηλικίας συνταξιοδότησης παραπέμπεται σε απόφαση του ασφαλισμένου την οποία θα λάβει με βάση τα ισχύοντα τότε.²

Συμπέρασμα:

- Για να υπάρξει υπέρβαση και να κερδηθεί η κοινή γνώμη πρέπει ως τα τέλη του 2001 να έχει πεισθεί ότι «λύθηκε το ασφαλιστικό».
- Μια λύση για «15 χρόνια» είναι μια επίσημη ομολογία αποτυχίας.
- Πρέπει να προταθεί κάποιο σχέδιο που να επιλύει το πρόβλημα για όλους τους εργαζόμενους και όχι μόνο για τους σημερινούς συνταξιούχους.
- Πρέπει πρώτα να λυθεί το ασφαλιστικό των νέων, που μόλις τώρα μπαίνουν στην αγορά εργασίας, ώστε να διασφαλιστεί η μακροχρόνια βιωσιμότητα του συστήματος.
- Πρέπει να αναζητηθούν λύσεις που να αλλάζουν αισθητά την καθημερινότητα του νέου σε ηλικία πολίτη.
- Πρέπει να ξανακερδηθεί η εμπιστοσύνη του πολίτη στο προϊόν της ασφάλισης.

² Δηλαδή δεν χρειάζεται να του πεί κανείς **σήμερα** ότι θα συνταξιοδοτηθεί αργότερα ή η σύνταξη θα είναι μικρότερη – αν τα πράγματα δεν αλλάξουν η σύνταξή του θα είναι όσο και σήμερα).